

1) Čo v praxi znamenajú pojmy „príspevok na výživné“ a „vyživovacia povinnosť“? Kto má nárok na výživné od inej osoby a kto je povinný platiť výživné inej osobe?

V Rodinnom zákonníku Ukrajiny (*Simejnyj kodeks Ukrainy*) sa stanovujú špecifiká rodinných vzťahov medzi manželmi, rodičmi a deťmi, matkou a otcom dieťaťa, ako aj medzi inými rodinnými príslušníkmi, ktorí sú v ňom vymedzení, pričom sa uvedeným osobám poskytuje určitý počet práv a povinností.

Pojem „výživné“ v zmysle rodinného práva Ukrajiny znamená, že osobe sa majú zabezpečiť potrebné podmienky na život, výchovu, vývoj atď.

Zahrňa to zabezpečenie základných potrieb osoby (najmä jedla, oblečenia, voľnočasových aktivít, vzdelávania a lekárskej starostlivosti). Právo na výživné je zo svojej právnej povahy osobitným subjektívnym právom vlastniť majetok. Uplatňovanie tohto práva má svoje špecifiká, keďže ho možno uplatňovať na základe dohody alebo vymáhať (platba výživného/alimenty).

Uvedené osoby majú takisto povinnosť platiť výživné iným osobám, ak nastanú určité okolnosti. Možno ho platiť dobrovoľne alebo na základe súdneho príkazu.

Alimenty („*alimenty*“, ďalej len „výživné“ a/alebo „výživné na dieťa“) sú výživné, ktoré zo zákona musí platiť:

- jeden z rodičov dieťaťa, ktoré nedosiahlo plnoletosť (článok 180 Rodinného zákonníka Ukrajiny);
- obaja rodičia dieťaťa, ktoré nedosiahlo plnoletosť (články 198 a 199 Rodinného zákonníka Ukrajiny);
- dospelá dcéra alebo dospelý syn svojim rodičom (článok 202 Rodinného zákonníka Ukrajiny);
- manžel manželovi (článok 75 Rodinného zákonníka Ukrajiny);
- bývalý manžel bývalému manželovi (článok 76 Rodinného zákonníka Ukrajiny);
- alebo vo vzťahu ženy a muža, ktorí nie sú oficiálne zosobášení (článok 91 Rodinného zákonníka Ukrajiny).

Takisto môže byť potrebné zabezpečiť dodatočné výdaje na dieťa v dôsledku osobitných okolností (rozvoj zručností dieťaťa, jeho choroba atď.) alebo výživné pre rodičov (v dôsledku ich vážnej choroby, postihnutia alebo nemohúcnosti).

V Rodinnom zákonníku Ukrajiny sa ďalej stanovuje vyživovacia povinnosť starých rodičov voči ich vnúčatám; vyživovacia povinnosť vnúčať a/alebo pravnúčať voči ich starým rodičom a/alebo prastarým rodičom; vyživovacia povinnosť voči súrodencom; vyživovacia povinnosť nevlastných rodičov voči ich nevlastným deťom; vyživovacia povinnosť iných osôb voči dieťaťu; vyživovacia povinnosť nevlastných detí voči ich nevlastným rodičom; vyživovacia povinnosť osoby voči osobám, s ktorými uvedená osoba žila ako rodina do dosiahnutia plnoletosti.

2) Do akého veku má dieťa nárok na výživné na dieťa? Aký je rozdiel medzi právnymi predpismi týkajúcimi sa výživného na dieťa a právnymi predpismi týkajúcimi sa výživného na dospelého?

Podľa článku 180 Rodinného zákonníka Ukrajiny majú rodičia vyživovaciu povinnosť voči svojmu dieťaťu, až kým nedosiahne plnoletosť, t. j. do dovŕšenia 18 rokov.

Vyživovacia povinnosť rodičov voči svojim deťom vzniká od okamihu narodenia detí, až kým nedosiahnu plnoletosť. Táto povinnosť sa nekončí ani vtedy, ak dieťa nadobudne plnú právnu spôsobilosť pred dosiahnutím plnoletosti tým, že uzatvorí manželstvo, ak mu bol znížený zákonný vek na uzavretie manželstva.

Ak dospelá dcéra alebo dospelý syn pokračujú vo vzdelávaní a v dôsledku toho potrebujú hmotnú podporu, rodičia majú voči nim vyživovaciu povinnosť, až kým nedosiahnu dvadsaťtri rokov, za podmienky, že rodičia na to majú prostriedky (článok 199 Rodinného zákonníka Ukrajiny).

Vyživovacia povinnosť voči dieťaťu je medzi matku a otca rozdelená rovnakým dielom. A nie je spoločná, ale osobná a individuálna. Rodičia majú vyživovaciu povinnosť voči svojmu dieťaťu bez ohľadu na svoj osobný stav (napr. ak sa dieťa narodilo v *de facto* partnerskom vzťahu). Vyživovacia povinnosť zostáva v platnosti aj v prípade, ak sa dieťa narodilo v manželstve, ktoré bolo následne anulované, alebo ak boli rodičia zbavení rodičovských práv.

Povinnosť dotknutých osôb platiť výživné iným osobám vzniká za určitých podmienok a po zohľadnení všetkých vzájomných okolností.

Právne predpisy týkajúce sa povinnosti platiť podporu na dieťa a výživné na dospelú osobu sa líšia, pokiaľ ide o dôvody, ktoré viedli k vzniku tejto povinnosti, výšku výživného a jeho príjemcov.

3) Končí sa vyživovacia povinnosť automaticky po tom, ako dieťa dosiahne plnoletosť? Kedy dieťa dosiahne plnoletosť? Ak sa táto povinnosť končí automaticky, uveďte, prosím, príslušné právne predpisy.

Podľa článku 6 Rodinného zákonníka Ukrajiny má osoba, ktorá ešte nedosiahla plnoletosť, štatút dieťaťa. Pojomom „maloletá osoba“ sa v ukrajinskom práve označuje dieťa, ktoré nedosiahlo vek štrnásť rokov. Pojomom „mladistvá osoba“ sa v ukrajinskom práve označuje dieťa vo veku od štrnásť do osemnásť rokov.

Podľa predpisov občianskeho práva dosahuje jedinec plnoletosť vo veku osemnásť rokov [článok 34 Občianskeho zákonníka Ukrajiny (*Cyvilnyj kodeks Ukrajiny*)].

Podľa článku 188 Rodinného zákonníka Ukrajiny môžu byť rodičia zbavení vyživovacej povinnosti voči svojmu dieťaťu len na základe súdneho rozsudku za podmienky, že príjmy dieťaťa vo veľkej miere preyšujú príjmy každého z rodičov a plne pokrývajú potreby dieťaťa. Ak dieťa prestalo mať príjem alebo sa jeho príjem znížil, má dotknutá osoba právo podať na súd návrh na obnovenie výživného.

Okrem toho sa v článku 189 Rodinného zákonníka Ukrajiny stanovuje, že rodičia môžu uzavrieť zmluvu o výživnom na dieťa, v ktorej určia výšku a frekvenciu platieb. Zmluvné podmienky nesmú porušovať práva dieťaťa stanovené v rodinnom zákonníku. Zmluva sa musí uzatvoriť písomne a overiť notárom.

Podľa článku 190 Rodinného zákonníka Ukrajiny rodič, s ktorým dieťa žije, a rodič, ktorý žije oddelene od dieťaťa, môžu s povolením orgánu pre opatrovníctvo a starostlivosť uzavrieť zmluvu o ukončení práva na výživné na dieťa v súvislosti s prevodom vlastníctva nehnuteľnosti (dom, byt, pozemok atď.).

Takúto zmluvu musí overiť notár. Na základe tejto zmluvy nadobúda vlastníctvo nehnuteľnosti platnosť od okamihu zápisu do verejného registra, ako sa požaduje v zákone. Vlastníctvo nehnuteľnosti nadobúda samotné dieťa alebo dieťa a rodič, s ktorým dieťa žije, ako spoluvlastníci. V prípade uzatvorenia takejto zmluvy sa rodič, s ktorým dieťa žije, zaväzuje vyživovať dieťa sám.

Uzavretím zmluvy sa rodič, ktorý žije oddelene od dieťaťa, nezbavuje zodpovednosti za podieľanie sa na dodatočných nákladoch na dieťa.

V článkoch 198 – 200 Rodinného zákonníka Ukrajiny sa tiež stanovuje, že rodičia vyživujú svoju dospelú dcéru alebo dospelého syna, ktorí potrebujú hmotnú podporu, za podmienky, že rodičia na to majú prostriedky.

Ak dospelá dcéra alebo dospelý syn pokračujú vo vzdelávaní, a preto potrebujú hmotnú podporu, rodičia majú voči nim vyživovaciu povinnosť, až kým nedosiahnu dvadsaťtri rokov, za podmienky, že rodičia na to majú prostriedky. Právo na výživné prestane existovať, keď ukončia vzdelávanie.

Rodič, s ktorým dcéra alebo syn žijú, a dcéra alebo syn, ktorí pokračujú vo vzdelávaní, majú právo podať na súd návrh na obnovenie výživného.

Súd stanoví výšku výživného, ktoré sa má platiť dospelaj dcére alebo dospelému synovi, ako fixnú peňažnú sumu a/alebo ako podiel zo zárobkov (príjmu) platcu výživného s ohľadom na okolnosti uvedené v článku 182 zákonníka.

Pri stanovovaní výšky výživného, ktoré má platiť jeden z rodičov, súd zvaží spôsobilosť druhého rodiča, jeho manžela alebo jeho dospelaj dcéry alebo dospelého syna poskytovať výživné.

4) Ako a komu by sa malo výživné platiť?

Podľa ustanovení Rodinného zákonníka Ukrajiny majú na výživné nárok tieto osoby:

1. manžel, ktorý nie je práceschopný a potrebuje hmotnú podporu, za podmienky, že druhý z manželov má prostriedky na jej poskytnutie (článok 75 Rodinného zákonníka Ukrajiny).

Podľa článku 76 Rodinného zákonníka Ukrajiny neznamena zánik manželstva ukončenie práva na výživné nadobudnutého počas manželstva.

Po zániku manželstva má osoba právo na výživné, ak sa stane práceneschopnou pred zánikom manželstva alebo do jedného roku od dátumu zániku manželstva a potrebuje hmotnú podporu, za podmienky, že bývalý manžel má prostriedky na jej poskytnutie.

Osoba má tiež nárok na výživné, ak sa stane zdravotne postihnutou viac ako rok po dátume zániku manželstva, ak je jej zdravotné postihnutie dôsledkom nezákonného konania voči nej zo strany jej bývalého manžela v priebehu manželstva.

Ak manželovi v okamihu zániku manželstva nezostáva viac ako päť rokov do zákonom stanoveného veku odchodu do dôchodku, bude mať pod dosiahnutí dôchodkového veku právo na výživné za podmienky, že žil v manželstve aspoň desať rokov.

Ak z dôvodu výchovy dieťaťa, vedenia domácnosti, starostlivosti o rodinných príslušníkov, choroby alebo iných významných okolností nemohol jeden z manželov dosiahnuť vzdelanie, zamestnať sa alebo pracovať na porovnateľnej pozícii, má takýto manžel nárok na výživné po zániku manželstva aj vtedy, ak je práceschopný, za podmienky, že potrebuje hmotnú podporu a jeho bývalý manžel má prostriedky na jej poskytnutie.

V takomto prípade právo na výživné trvá tri roky od dátumu zániku manželstva.

V článkoch 77 a 78 Rodinného zákonníka Ukrajiny sa stanovuje, že výživné pre jedného z manželov poskytuje druhý manžel v hmotnej alebo peňažnej podobe na základe dohody.

Výživné na základe súdneho príkazu sa spravidla poskytuje druhému manželovi v peňažnej podobe.

Výživné sa platí v mesačných platbách. Ak s tým obe strany súhlasia, môže sa vyplatiť vopred.

Manželia tiež majú právo uzavrieť zmluvu o poskytovaní výživného pre jedného z nich, v ktorej môžu stanoviť podmienky, výšku a frekvenciu platieb výživného.

Zmluva sa musí uzatvoriť písomne a overiť notárom.

Ak si jeden z manželov neplní povinnosti vyplývajúce zo zmluvy o výživnom, výživné možno vymáhať na základe exekučného titulu od notára;

2. tehotná žena: podľa článku 84 Rodinného zákonníka Ukrajiny sa má výživné, ktoré jej bolo prisúdené, vyplácať po narodení dieťaťa bez toho, aby bol potrebný dodatočný príkaz.

Tehotná žena má nárok na výživné bez ohľadu na to, či pracuje alebo nie, a bez ohľadu na jej finančnú situáciu za podmienky, že jej manžel má prostriedky na poskytovanie hmotnej podpory.

V prípade zániku manželstva majú nárok na výživné aj tehotná manželka, ako aj manželka, s ktorou dieťa žije;

3. manžel alebo manželka, s ktorými dieťa žije (články 84, 86 Rodinného zákonníka Ukrajiny).

Podľa článku 84 Rodinného zákonníka Ukrajiny má manželka, s ktorou dieťa žije, nárok na výživné od svojho manžela, otca dieťaťa, až kým dieťa nedosiahne tri roky.

Ak je dieťa telesne alebo duševne postihnuté, má manželka, s ktorou dieťa žije, nárok na výživné od svojho manžela, až kým dieťa nedosiahne šesť rokov.

Manželka, s ktorou dieťa žije, má nárok na výživné bez ohľadu na to, či pracuje alebo nie, a bez ohľadu na jej finančnú situáciu za podmienky, že jej manžel má prostriedky na jeho poskytovanie.

Právo manžela na výživné, ak dieťa žije s ním, sa stanovuje v článku 86 Rodinného zákonníka Ukrajiny.

Manžel, s ktorým dieťa žije, má nárok na výživné od svojej manželky, matky dieťaťa, až kým dieťa nedosiahne tri roky.

Ak je dieťa telesne alebo duševne postihnuté, má manžel, s ktorým dieťa žije, nárok na výživné od svojej manželky, až kým dieťa nedosiahne šesť rokov.

Manžel, s ktorým dieťa žije, má nárok na výživné bez ohľadu na to, či pracuje alebo nie, a bez ohľadu na jeho finančnú situáciu za podmienky, že jeho manželka má prostriedky na jeho poskytovanie.

Manžel, s ktorým dieťa žije, má nárok na výživné aj po zániku manželstva;

4. jeden z manželov, vrátane manžela, ktorý je práceschopný, ale žije s dieťaťom so zdravotným postihnutím, ktoré si vyžaduje nepretržitú starostlivosť, a stará sa oň, za podmienky, že druhý manžel má prostriedky na poskytovanie hmotnej podpory (článok 88 Rodinného zákonníka Ukrajiny).

Podľa článku 88 Rodinného zákonníka Ukrajiny v prípade, že jeden z manželov, vrátane manžela, ktorý je práceschopný, žije s dieťaťom so zdravotným postihnutím, ktoré si vyžaduje nepretržitú starostlivosť, a stará sa oň, má nárok na výživné za podmienky, že druhý manžel má prostriedky na jeho poskytovanie.

Právo na výživné trvá počas celého obdobia života s dieťaťom so zdravotným postihnutím a starostlivosti oň a nezávisí od materiálnych pomerov rodiča, s ktorým dieťa žije.

Výška výživného pre manžela, s ktorým dieťa so zdravotným postihnutím žije, sa stanoví v rozsudku v súlade s článkom 80 ods. 1 zákonníka bez ohľadu na to, či dostáva výživné od vlastných rodičov, dospelé dcéry alebo dospelého syna.

Ak žena a muž, ktorí nie sú zosobášení, žijú dlhodobo ako rodina, má ten z nich, ktorý sa počas spolužitia stane práceneschopným, nárok na výživné podľa článku 76 zákonníka;

5. žena a muž, ktorí spolu neuzavreli manželstvo, v prípade, že ich spoločné dieťa žije s jedným z nich (článok 91 Rodinného zákonníka Ukrajiny).

Nezosobášená žena alebo muž majú nárok na výživné, ak ich dieťa žije s ňou/ním podľa článku 84 ods. 2 až 4, článok 86 a článok 88 rodinného zákonníka Ukrajiny;

6. deti a dospelé deti, ktoré nie sú práceschopné, majú nárok na výživné od ďalších rodinných príslušníkov alebo príbuzných v prípade, že nemajú rodičov (kapitola 22 Rodinného zákonníka Ukrajiny).

Podľa článku 181 Rodinného zákonníka Ukrajiny sa spôsoby, akými sa rodičia vzdajú vyživovacej povinnosti voči svojmu dieťaťu, stanovujú v ich vzájomnej dohode.

Rodič, ktorý žije oddelene od dieťaťa, sa na základe dohody medzi rodičmi dieťaťa môže podieľať na výživnom v hmotnej alebo peňažnej forme.

Podpora na dieťa (príspevok na výživu) sa stanovuje v súdnom príkaze ako podiel príjmov matky alebo otca dieťaťa ako fixná suma, podľa výberu rodiča alebo iného právneho zástupcu dieťaťa, s ktorým dieťa žije.

Spôsob vymáhania výživného sa stanoví v súdnom príkaze a môže sa zmeniť iným príkazom na žiadosť príjemcu výživného.

Výživné na dieťa, ktorú dieťa dostáva, je majetkom dieťaťa (článok 179 Rodinného zákonníka Ukrajiny).

Podľa článku 265 Rodinného zákonníka Ukrajiny majú starí rodičia povinnosť vyživovať svoje maloleté alebo mladistvé vnúčatá v prípade, že nemajú rodičov alebo ich rodičia nie sú schopní poskytovať im primerané výživné, za podmienky, že starí rodičia majú na to prostriedky.

V článku 267 Rodinného zákonníka Ukrajiny sa stanovuje, že dospelí súrodenci majú povinnosť vyživovať svojich maloletých alebo mladistvých súrodencov, ktorí potrebujú hmotnú podporu, v prípade, že takíto maloletí alebo mladiství súrodenci nemajú rodičov alebo manžela, alebo uvedené osoby nie sú schopné poskytovať im primerané výživné, za podmienky, že dospelí súrodenci majú na to prostriedky.

Dospelí súrodenci majú povinnosť vyživovať ďalších dospelých súrodencov, ktorí nie sú práceschopní a ktorí potrebujú hmotnú podporu, ak títo ďalší dospelí súrodenci nemajú manžela, rodičov alebo dospelé deti, za podmienky, že dospelí súrodenci majú na to prostriedky.

Vyživovacia povinnosť nevlastného rodiča voči svojmu nevlastnému dieťaťu sa stanovuje v článku 268 Rodinného zákonníka Ukrajiny, podľa ktorého je nevlastný rodič povinný vyživovať svoje maloleté alebo mladistvé nevlastné dieťa (deti), ktoré s ním žije, ak takéto dieťa nemá rodičov, starých rodičov alebo dospelých súrodencov alebo ak uvedené osoby nie sú z oprávnených dôvodov schopné poskytovať im primerané výživné, za podmienky, že nevlastný rodič má na to prostriedky.

Súd môže nevlastného rodiča zbaviť vyživovacej povinnosti voči jeho nevlastnému dieťaťu (nevlastným deťom) alebo ju obmedziť na určité obdobie, a to najmä v prípade: krátkeho obdobia spolužitia s matkou alebo otcom dieťaťa; a/alebo nevhodného správania matky alebo otca v manželskom vzťahu.

Podľa článkov 269 – 272 Rodinného zákonníka Ukrajiny musia osoby, v ktorých rodine bolo dieťa vychovávané, poskytnúť tomuto dieťaťu hmotnú podporu, ak toto dieťa nemá rodičov, starých rodičov alebo dospelých súrodencov, za podmienky, že uvedené osoby majú na to prostriedky;

7. dospelé deti do veku 23 rokov, ktoré pokračujú vo vzdelávaní a potrebujú hmotnú podporu: až do absolvovania školy (článok 199 Rodinného zákonníka Ukrajiny);

8. rodičia, ktorí nie sú práceschopní a potrebujú hmotnú podporu (články 172, 202, 203 Rodinného zákonníka Ukrajiny).

Podľa článkov 202 a 203 Rodinného zákonníka Ukrajiny majú dospelá dcéra a dospelý syn povinnosť vyživovať svojich rodičov, ktorí nie sú práceschopní a potrebujú hmotnú podporu.

Ak boli matke alebo otcovi odobraté ich rodičovské práva a tieto práva neboli obnovené, dieťa, v súvislosti s ktorým došlo k strate práv, nemá žiadnu vyživovaciu povinnosť voči svojej matke alebo svojmu otcovi.

Okrem výživného majú dcéra alebo syn povinnosť prispievať na dodatočné náklady svojich rodičov spôsobené vážnou chorobou alebo nemohúcnosťou.

Ak sa dospelá dcéra alebo dospelý syn nestarajú o svojich rodičov, ktorí nie sú práceschopní a sú nemohúci, náklady súvisiace so starostlivosťou sa od nich môžu vymáhať na základe súdneho príkazu (článok 172 Rodinného zákonníka Ukrajiny);

9. starý rodič alebo prastarý rodič, ktorý nie je práceschopný, potrebuje hmotnú podporu a nemá manžela alebo dospelú dcéru alebo dospelého syna, alebo uvedené osoby nie sú z oprávnených dôvodov schopné poskytovať mu primerané výživné (článok 266 Rodinného zákonníka Ukrajiny).

Dospelé vnúčatá a/alebo pravnúčatá majú povinnosť vyživovať svojich starých rodičov a/alebo prastarých rodičov, ktorí nie sú práceschopní, potrebujú hmotnú podporu a nemajú manžela alebo dospelú dcéru alebo dospelého syna, alebo uvedené osoby nie sú z oprávnených dôvodov schopné poskytovať im primerané výživné, za podmienky, že dospelé vnúčatá a/alebo pravnúčatá majú na to prostriedky;

10. nevlastný rodič, ktorý nie je práceschopný a potrebuje hmotnú podporu, príbuzní a iné osoby, s ktorými daná osoba žila ako rodina až do dosiahnutia plnoletosti (článok 270 a 271 Rodinného zákonníka Ukrajiny).

Dospelé nevlastné dieťa má vyživovaciu povinnosť voči svojmu nevlastnému rodičovi, ktorý nie je práceschopný a potrebuje hmotnú podporu, ak takýto nevlastný rodič poskytoval svojmu nevlastnému dieťaťu hmotnú podporu aspoň päť rokov, za podmienky, že nevlastné dieťa má na to prostriedky.

Vyživovacia povinnosť nevlastného dieťaťa voči jeho nevlastnému rodičovi vzniká v prípade, že nevlastný rodič nemá manžela, dospelú dcéru alebo dospelého syna, alebo súrodencov, alebo ak uvedené osoby nie sú z oprávnených dôvodov schopné poskytovať im primerané výživné.

Ak osoba žila so svojimi príbuznými alebo inými osobami ako rodina, má takáto osoba vyživovaciu povinnosť voči takýmto príbuzným alebo iným osobám, ktorí nie sú práceschopní a s ktorými žila aspoň päť rokov, za podmienky, že takáto osoba má na to prostriedky.

Táto povinnosť vzniká v prípade, ak osoba, ktorá potrebuje hmotnú podporu, nemá manžela, dospelú dcéru alebo dospelého syna, alebo súrodencov, alebo ak uvedené osoby nie sú z oprávnených dôvodov schopné poskytovať jej primerané výživné.

Počas exekučného konania štátna exekučná služba prevedie vymáhané výživné na bankový účet alebo do inej finančnej inštitúcie, ktorú uvedie navrhovateľ v písomnom návrhu, alebo ho pošle na poštovú adresu navrhovateľa poštovou poukážkou, pričom náklady na to sa započítajú do procesných nákladov.

Ak štátna exekučná služba nemá údaje potrebné na prevod vymáhaného výživného, písomne informuje navrhovateľa, že musí poskytnúť informácie o spôsobe prevodu vymáhaného výživného, bankové údaje alebo údaje o inej finančnej inštitúcii alebo poskytovateľovi nebankových platobných služieb, kde môžu prijať výživné (ak sú k dispozícii) [kapitola XVI ods. 2 bod 7 Usmernení o správe výkonu rozsudkov (*Instrukcija z orhanizaciji prymusovoho vykonannya rišen*)].

5) Ktorý verejný orgán na Ukrajine stanovuje výživné (je to vždy súd)? Aký druh výživného stanovuje súd a aký druh stanovuje iný verejný orgán?

Druhy výživného uvedené v otázke 4 „Ako a komu by sa malo výživné platiť?“ (body 1 až 10) môže stanoviť súd alebo sa môžu stanoviť v zmluve o výživnom uzatvorenej medzi zmluvnými stranami.

Túto zmluvu musí overiť notár. Zmluvné strany môžu podľa svojho uváženia určiť výšku výživného a spôsob a frekvenciu platieb.

6) Ako sa vypočítava výživné na dieťa a rodinné výživné? Môže sa rozsudok revidovať, ak sa zmenia náklady na živobytie alebo rodinné pomery? Ak áno, ako (napríklad automatickou úpravou na základe indexácie)?

V článku 182 Rodinného zákonníka Ukrajiny sa stanovuje, že pri určovaní výšky výživného na dieťa súd zohľadňuje:

1. zdravotný stav a materiálne pomery dieťaťa;
2. zdravotný stav a materiálne pomery platcu výživného na dieťa;
3. či má platca výživného na dieťa iné deti alebo manžela, rodičov, dcéru alebo syna, ktorí nie sú práceschopní;

3¹. či má platca výživného na dieťa na základe vlastníctva, držby a/alebo využívania majetok a právo na majetok vrátane hnutel'ného a nehnuteľného majetku, peňazí, výlučných práv duševného vlastníctva, podnikových práv;

3². či má platca výživného na dieťa výdaje, ktoré preukáže žiadateľ o výživné na dieťa a ktoré zahŕňajú nákup nehnuteľného alebo hnutel'ného majetku, ktorého cena desaťkrát prevyšuje výšku životného minima pre práceschopnú osobu, pričom platca výživného na dieťa nedokáže preukázať zdroj týchto finančných prostriedkov;

4. ďalšie významné okolnosti.

Výživné na dieťa sa stanoví vo výške, ktorá postačuje a je primeraná na zabezpečenie harmonického vývoja dieťaťa.

Minimálna zaručená výška výživného na dieťa pre jedno dieťa nesmie byť nižšia ako 50 % výšky životného minima pre dieťa v príslušnom veku.

Minimálna odporúčaná výška výživného na dieťa pre jedno dieťa sa rovná výške životného minima pre dieťa v príslušnom veku a súd ju môže stanoviť, ak má platca výživného na dieťa dostatočné zárobky (príjem).

Súd nie je obmedzený výškou zárobkov (príjmu) platcu výživného na dieťa, ak zistí, že existujú výdaje, ktoré prevyšujú zárobky (príjem) platcu výživného na dieťa, a tento platca nedokáže preukázať zdroj finančných prostriedkov použitých na dané výdaje.

Podľa článku 183 Rodinného zákonníka Ukrajiny súd stanoví podiel zo zárobkov (príjmu) rodiča, ktorý sa má platiť ako výživné na dieťa.

Ak sa výživné na dieťa vymáha pre dve a viac detí, súd stanoví podiel zo zárobkov (príjmu) rodiča na výživné pre všetky tieto deti, ktorý sa má vymáhať dovtedy, kým najstaršie dieťa nedosiahne plnoletosť.

Ak po dosiahnutí plnoletosti najstaršieho dieťaťa žiadny z rodičov nepodá na súd návrh na určenie výšky výživného na dieťa pre zvyšné dieťa (deti), výživné na dieťa sa vymáha ako odpočítanie pomerného podielu za dieťa, ktoré dosiahlo plnoletosť.

Rodič alebo iný právny zástupca dieťaťa, s ktorým dieťa žije, má právo podať na súd žiadosť o vydanie súdneho príkazu na vymáhanie výživného na dieťa vo výške jednej štvrtiny zárobkov (príjmu) platcu výživného na dieťa pre jedno dieťa, jednej tretiny pre dve deti, polovice pre tri a viac detí, až do výšky desiatich životných minim dieťaťa pre príslušný vek každého dieťaťa.

Podľa článku 184 Rodinného zákonníka Ukrajiny súd stanoví výživné na dieťa ako fixnú peňažnú sumu na základe žiadosti príjemcu výživného na dieťa.

Výška výživného na dieťa, ktoré bolo stanovené súdom alebo dohodnuté medzi rodičmi ako fixná peňažná suma, sa každoročne upravuje na základe indexácie, ako sa stanovuje v zákone, s výnimkou prípadu, že sa platca a príjemca výživného na dieťa dohodnú inak. Na základe žiadosti príjemcu výživné na dieťa môže súd vykonať úpravu na základe indexácie na iné obdobie.

Rodič alebo iný právny zástupca dieťaťa, s ktorým dieťa žije, má právo podať na súd žiadosť o vydanie súdneho príkazu na vymáhanie výživného na dieťa vo výške 50 % výšky životného minima pre dieťa v príslušnom veku.

Treba však poznamenať, že súd môže neskôr znížiť alebo zvýšiť výšku výživného na dieťa stanovenú v súdnom príkaze alebo dohodnutú medzi rodičmi na základe návrhu platcu alebo príjemcu výživného na dieťa, ak došlo k zmene ich materiálnych pomerov alebo rodinného stavu, zhoršeniu zdravotného stavu jedného z nich a v prípadoch stanovených v zákonníku.

O určovaní výšky výživného na iných členov rodiny

V článku 80 Rodinného zákonníka Ukrajiny sa stanovuje, že výživné sa priznáva jednému z manželov ako podiel zo zárobkov (príjmu) druhého manžela a/alebo ako fixná peňažná suma.

Súd stanoví výšku výživného pre jedného z manželov s ohľadom na jeho možnosti dostávať výživné od svojej dospeléj dcéry alebo dospelého syna a/alebo svojich rodičov, a takisto aj s ohľadom na iné významné okolnosti.

Súd môže následne upraviť výšku výživného, ktorú stanovil, na žiadosť platcu alebo príjemcu výživného, ak došlo k zmene ich materiálnych pomerov a/alebo rodinného stavu.

V článku 205 Rodinného zákonníka Ukrajiny sa stanovuje, že súd určí výšku výživného pre rodičov ako fixnú peňažnú sumu a/alebo ako podiel zo zárobkov (príjmu) s ohľadom na materiálne a rodinné pomery strán.

Pri stanovení výšky výživného a dodatočných výdajov súd zohľadní, či môžu výživné poskytovať iné deti, voči ktorým nebola vznesená žiadna pohľadávka na výživné, manžel a vlastní rodičia.

Vo výnimočných prípadoch, keď je rodič (rodičia) vážne chorý alebo je zdravotne postihnutý a dieťa má dostatočné zárobky (príjem), môže súd rozhodnúť, že sa budú od neho v stanovenom období ako paušálna suma alebo v splátkach vymáhať výdaje súvisiace s liečbou alebo starostlivosťou.

Podľa článku 272 Rodinného zákonníka Ukrajiny sa výška výživného vymáhaného od iných rodinných príslušníkov a príbuzných pre deti a pre dospelých, ktorí nie sú práceschopní a potrebujú hmotnú podporu, stanoví ako podiel zo zárobkov (príjmu) alebo ako fixná peňažná suma.

Pri stanovení výšky výživného súd zohľadní materiálne a rodinné pomery platcu a príjemcu výživného.

Ak sa pohľadávka nepodá voči všetkým povinným osobám, ale len voči niektorým z nich, výška výživného sa určí s ohľadom na povinnosť všetkých osôb s vyživovacou povinnosťou. Celková výška výživného na dieťa, ktorá sa má vymáhať pre jedno dieťa, musí byť v každom

pripade dostatočná a primeraná na zabezpečenie harmonického vývoja dieťaťa a nesmie byť nižšia ako 50 % výšky životného minima pre dieťa v príslušnom veku.

Minimálna odporúčaná celková výška výživného na dieťa pre jedno dieťa, ktorá sa má vymáhať od iných rodinných príslušníkov a príbuzných, sa rovná výške životného minima pre dieťa v príslušnom veku a môže sa prisúdiť, ak má platca výživného na dieťa dostatočné zárobky (príjem).

Ak sa materiálne alebo rodinné pomery osoby, ktorá platí výživné, alebo osoby, ktorá výživné dostáva, zmenili, súd môže upraviť výšku výživného alebo ich oslobodiť od povinnosti platiť výživné na žiadosť ktorejkoľvek strany.

Ak existujú iné významné okolnosti, súd môže oslobodiť osoby uvedené v článkoch 267 – 271 zákonníka od povinnosti platiť výživné.

Podľa článku 192 Rodinného zákonníka Ukrajiny súd môže znížiť alebo zvýšiť výšku výživného na dieťa stanovenú v súdnom príkaze alebo dohodnutú medzi rodičmi na základe návrhu platcu alebo príjemcu výživného, ak došlo k zmene ich materiálnych pomerov alebo rodinného stavu, zhoršeniu alebo zlepšeniu zdravotného stavu jedného z nich a v prípadoch stanovených v zákonníku.

V článku 71, časti 1 ukrajinského zákona „o exekučných konaniach“ („*Pro vykonavčє provadžennia*“) sa stanovuje, že postup vymáhania výživného je stanovený zákonom. Štátna exekučná služba vymáha od dlžníka výživné vo výške stanovenej v exekučnom titule, ktorá nesmie byť nižšia ako výška životného minima stanovená v Rodinnom zákonníku Ukrajiny.

Štátna exekučná služby vykoná na základe indexácie úpravu výšky výživného stanovenej ako fixnej peňažnej sumy v súlade s postupom stanoveným kabinetom ministrov Ukrajiny, pokiaľ sa v exekučnom titule alebo v zmluve o výživnom na dieťa, ktorú medzi sebou uzatvorili rodičia, nestanovuje inak.

Úprava výšky výživného na základe indexácie sa vykonáva každoročne, pričom sa začína druhý rok po tom, ako bola stanovená.

Ak sám navrhovateľ pošle exekučný titul priamo podniku, inštitúcii, organizácii, individuálnemu podnikateľovi alebo fyzickej osobe uvedeným v článku 7 časti 1 zákona, výška výživného stanovená ako fixná peňažná suma sa upraví na základe indexácie v súlade s ukrajinským zákonom „o úprave peňažných príjmov obyvateľstva na základe indexácie“ („*Pro indeksaciju hrošovyh dochodiv naseleennia*“), pokiaľ sa v exekučnom titule alebo zmluve o výživnom na dieťa, ktorú medzi sebou uzavreli rodičia, nestanovuje inak.

7) V rozsudkoch vydaných ukrajinskými súdmi výška výživného často predstavuje 1/4 mzdy alebo pomernú časť výšky životného minima.

a) Ako získať informácie o výške životného minima? (Existuje oficiálna stránka, pomáha ústredný ukrajinský orgán získať takéto informácie? Ak áno, na základe čoho atď.?)

V článku 40 časti 1 ods. 9 Rozpočtového zákonníka Ukrajiny („*Bjudžetnyj kodeks Ukrajiny*“) sa stanovuje, že v zákone štátnom rozpočte Ukrajiny („*Zakon pro deržavnyj bjudžet Ukrajiny*“) sa stanoví predovšetkým výška životného minima v príslušnom rozpočtovom období vypočítaná mesačne na osobu a vypočítaná osobitne pre najdôležitejšie sociálne a demografické skupiny obyvateľstva a miera, do ktorej sa výška životného minima zaručuje pre príslušné rozpočtové obdobie.

V článku 41, časti 2 ods. 4 zákonníka sa stanovuje, že kým zákon o štátnom rozpočte Ukrajiny nadobudne účinnosť, sociálne normy a sociálne záruky vrátane životného minima, rozsahu, v akom sa má zabezpečiť, minimálna mzda, sociálne dávky, náhrady a záruky pre obyvateľov sa v aktuálnom rozpočtovom období uplatňujú v rovnakých výškach a za rovnakých podmienok, ktoré platili v decembri predchádzajúceho rozpočtového obdobia.

Podľa článku 4, časti 3 ukrajinského zákona „o životnom minime“ („*Pro prožytkovyj minimum*“) schvaľuje životné minimum na osobu a osobitne pre osoby patriace do hlavných

sociálnych a demografických skupín obyvateľstva každý rok Verchovna rada Ukrajiny prijatím ukrajinského zákona „o štátnom rozpočte Ukrajiny“ na príslušný rok.

Informácie o životnom minime sú dostupné v ukrajinskom zákone „o štátnom rozpočte Ukrajiny“ na príslušný rok na webovom sídle Verchovnej rady Ukrajiny <https://www.rada.gov.ua/> pod záložkou „Právne predpisy“ („Zakonodavstvo“).

V prípade potreby môže žiadajúci orgán požiadať o poskytnutie informácií o výške životného minima Ministerstvo spravodlivosti Ukrajiny.

Podľa článku 6 písm. g) Dohovoru o medzinárodnom vymáhaní výživného na deti a iných členov rodiny z roku 2007 ústredné orgány uľahčia získanie listinných alebo iných dôkazov, ktoré sú potrebné na posúdenie žiadosti a sú uvedené v článku 10 dohovoru.

Ak teda Ministerstvo spravodlivosti Ukrajiny dostane žiadosť od ústredného orgánu cudzieho štátu, poskytne mu informácie o životnom minime pre deti v príslušných vekových skupinách.

b) Ako získať oficiálne informácie o mesačnej mzde dlžníka? Pomáha ústredný orgán Ukrajiny so získaním takýchto informácií?

V rámci exekučného konania štátna exekučná služba dostáva oficiálne informácie o mesačnej mzde dlžníka prostredníctvom podávania dopytov, žiadostí alebo iných druhov procesných dokumentov, ako sa stanovuje v ukrajinskom zákone „o exekučnom konaní“ a v iných predpisoch.

V Dohovore o medzinárodnom vymáhaní výživného na deti a iných členov rodiny z roku 2007 sa stanovuje, že ústredné orgány majú pomôcť pri získaní príslušných informácií o príjme a v prípade potreby aj o iných finančných pomeroch povinného a vymáhajúceho vrátane umiestnenia majetku.

Takéto informácie však možno poskytnúť len na základe dožiadania. Keď Ministerstvo spravodlivosti Ukrajiny dostane žiadosť o informácie o príjme osoby, zorganizuje exekúciu na Ukrajine v rámci svojej právomoci ako ústredného orgánu.

8) Je možné získať oficiálne potvrdenie o výške aktuálneho mesačného výživného na dieťa a/alebo nedoplatku na výživnom? Ak áno, kto môže o toto potvrdenie požiadať: iba vymáhajúci/povinný alebo aj zahraničný orgán? Kto je oprávnený vydávať takéto potvrdenia a môže ústredný orgán Ukrajiny uľahčiť ich získanie?

Podľa článku 71, časti 4 ukrajinského zákona „o exekučnom konaní“ musí štátna exekučná služba vypočítať výšku nedoplatku na výživnom na mesačnom základe a upraviť výšku výživného na základe indexácie v súlade s časťou 1 toho istého článku.

Štátna exekučná služba musí informovať vymáhajúceho a povinného o nedoplatkoch, keď:

1. dostane od vymáhajúceho exekučný titul;
2. vymáhajúci alebo povinný podali žiadosť;
3. sa zaslalo rozhodnutie podniku, inštitúcii, organizácii, individuálnemu podnikateľovi alebo fyzickej osobe, ktorí vyplácajú povinnému mzdu, dôchodok, štipendium alebo iné druhy odmien;
4. sa exekučný titul zaslal inej štátnej exekučnej službe na základe rozsahu jej právomocí;
5. sa exekučné konanie skončí.

V tom istom článku, časti 13 zákona sa stanovuje, že na žiadosť vymáhajúceho má štátna exekučná služba alebo súkromný súdny exekútor vydať potvrdenie o nedoplatkoch na výživnom do troch pracovných dní za okolností stanovených zákonom.

Potvrdenie o nedoplatkoch na výživnom je platné jeden mesiac odo dňa jeho vydania.

Formát potvrdenia stanoví Ministerstvo spravodlivosti Ukrajiny.

Podľa kapitoly XVI ods. 7 usmernení o správe výkonu súdnych rozhodnutí, ak štátna exekučná služba alebo súkromný súdny exekútor dostane od vymáhajúceho žiadosť o vystavenie potvrdenia o nedoplatkoch na výživnom, musí uvedená služba alebo súkromný súdny exekútor do troch pracovných dní vydať potvrdenie o nedoplatkoch na výživnom osvedčené úradnou pečiatkou štátnej exekučnej služby alebo súkromného súdneho exekútora.

Na účely vydania potvrdenia štátna exekučná služba alebo súkromný súdny exekútor vypočíta výšku nedoplatkov na výživnom od dátumu oznámenia exekučného titulu. Ak je celková suma nedoplatkov na výživnom odo dňa oznámenia exekučného titulu do jeho vykonania nižšia ako suma zodpovedajúcich platieb za tri mesiace, štátna exekučná služba alebo súkromný súdny exekútor písomne informuje vymáhajúceho o zamietnutí vydania potvrdenia a poskytne mu výpočet nedoplatkov.

9) V prípadoch priznania výživného na dieťa sa môžu vyžadovať úradné informácie o rodičoch dieťaťa. Môže ústredný orgán Ukrajiny podľa článku 6 ods. 2 písm. g) Haagskeho dohovoru o medzinárodnom vymáhaní výživného na deti a iných členov rodiny z roku 2007 uľahčiť získanie dokumentov v týchto prípadoch?

Informácie o mieste registrácie osoby na území Ukrajiny sa môžu poskytnúť, ak bola doručená žiadosť podľa Haagskeho dohovoru o medzinárodnom vymáhaní výživného na deti a iných členov rodiny z roku 2007. Všetky ďalšie informácie – o príjme, finančných pomeroch, majetku a/alebo rodinnom stave fyzickej osoby atď. – možno získať len na základe súdneho príkazu vydaného v súlade s medzinárodnou zmluvou, najmä Dohovorom o vykonávaní dôkazov v cudzine v občianskych a obchodných veciach z roku 1970.

10) Ako zistiť adresu osoby povinnej platiť výživné (povinného)? Môže ústredný orgán Ukrajiny poskytnúť iným ústredným orgánom adresu povinného na základe žiadosti o prijatie príslušných osobitných opatrení podľa článku 7 Haagskeho dohovoru z roku 2007? Ako dlho zvyčajne trvá, kým dostanete odpoveď na žiadosť o prijatie príslušných špecifických opatrení (napr. má ústredný orgán priamy prístup k takýmto údajom alebo si musí vyžiadať tieto informácie z osobitného registra atď., čo trvá nejaký čas)?

V článku 4 ukrajinského zákona „o exekučnom konaní“ sa stanovujú povinné požiadavky na exekučný titul.

Podľa tohto článku, časti 1 ods. 3 zákona, exekučný titul obsahuje: plný názov (v prípade právnických osôb) alebo meno a priezvisko, prípadne otcovské meno (v prípade fyzických osôb) vymáhajúceho a povinného, ich registrované sídlo (v prípade právnických osôb) alebo adresu/miesto pobytu (v prípade fyzických osôb), dátum narodenia povinného (v prípade fyzických osôb).

Podľa článku 19 tohto ukrajinského zákona majú strany za príslušných okolností bezodkladne, najneskôr v nasledujúci pracovný deň, písomne oznámiť štátnej exekučnej službe, či povinný sám vykonal rozsudok v plnom rozsahu alebo čiastočne; ak existujú okolnosti, ktoré vedú k povinnému pozastaveniu exekúcie; ak bol poskytnutý odklad alebo bol vytvorený splátkový kalendár; ak sa zmenil spôsob a postup výkonu rozsudku; ak sa zmenilo miesto bydliska alebo pobytu (vrátane ich registrácie) alebo registrované sídlo; a ak povinný (fyzická osoba) zmenil miesto zamestnania.

V článku 18 časti 3 ods. 3 tohto ukrajinského zákona sa stanovuje, že na ochranu záujmov vymáhajúceho počas exekučného konania má štátna exekučná služba právo bezplatne získať vysvetlenia, potvrdenia a iné druhy informácií vrátane dôverných informácií od štátnych orgánov, podnikov a organizácií bez ohľadu na ich vlastníctvo, ako aj od úradníkov, strán a iných účastníkov konania.

Okrem toho podľa tohto článku, časti 5 zákona má štátna exekučná služba počas exekúcie právo priamo pristupovať k informáciám vrátane dôverných informácií vo verejných databázach

a registroch vrátane tých v elektronickej podobe, ktoré sa týkajú povinných, ich majetku, príjmu a finančných prostriedkov.

Podľa článku 36 časti 1 tohto ukrajinského zákona v prípade, že neexistujú informácie o mieste bydliska alebo pobytu povinného, ktorý je fyzickou osobou, alebo dieťaťa v prípade exekučného titulu na odobratie dieťaťa, štátna exekučná služba požiada súd o vydanie príkazu na hľadanie povinného alebo dieťaťa.

Ak Ministerstvo spravodlivosti Ukrajiny dostane od ústredného orgánu cudzieho štátu žiadosť o zistenie adresy osoby na území Ukrajiny v súlade s cieľmi Dohovoru o medzinárodnom vymáhaní výživného na deti a iných členov rodiny z roku 2007, ministerstvo prijme príslušné opatrenia.

Konkrétne ústredný orgán zasiela žiadosť Štátnej migračnej službe Ukrajiny alebo registračným orgánom, keďže sám nemá do registra prístup. Posúdenie takýchto žiadostí trvá jeden až dva mesiace [kapitola I ods. 8 bod 2 ods. 2 Usmernení o vykonávaní Dohovoru o medzinárodnom vymáhaní výživného na deti a iných členov rodiny na Ukrajine, uznesenie Ministerstva spravodlivosti Ukrajiny z 15. septembra 2017 č. 2904/5 (*Instrukcija pro vykonannia v Ukraini Konvenciji pro mižnarodne stiagnennia alimentiv na ditej ta inšych vydiv simejnogo utrymannia vid 15. 9. 2017 № 2904/5*)].

Žiadosť musí obsahovať priezvisko, meno a otcovské meno osoby, dátum narodenia, a ak je to možné, aj miesto narodenia a posledné známe miesto bydliska.

Okrem toho podľa článku 11 ukrajinského zákona „o informáciách“ („*Pro informaciju*“) nie je povolené zhromažďovať, uchovávať, používať alebo šíriť dôverné informácie o osobe bez jej súhlasu, okrem prípadov stanovených zákonom, a to len v záujme národnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu a ochrany ľudských práv. Dôverné informácie o fyzickej osobe zahŕňajú najmä údaje o jej etnickom pôvode, vzdelaní, rodinnom stave, vierovyznaní, zdravotnom stave, ako aj o jej adrese a dátume a mieste narodenia.

V žiadosti sa preto musí uviesť účel, na ktorý sa tieto informácie požadujú.

11) Ak osoba s vyživovacou povinnosťou (povinný) neplatí výživné dobrovoľne, aké opatrenia možno prijať na to, aby bola donútená zaplatiť?

Postup vymáhania výživného sa stanovuje v článku 71 ukrajinského zákona „o exekučnom konaní“.

Ak celková suma nedoplatkov na výživnom presiahne dlžnú sumu za tri mesiace, vymáhanie sa môže uskutočniť obstaraním majetku povinného.

Vymáhanie prostredníctvom obstarania platu nebráni vymáhaniu prostredníctvom obstarania majetku povinného, pokiaľ celková suma nedoplatkov presiahne výšku platieb splatných za tri mesiace.

Ak celková výška nedoplatkov na výživnom presiahne výšku zodpovedajúcich platieb splatných za štyri mesiace, štátna exekučná služba prijme odôvodnenie rozhodnutia o:

1. pozastavení práva povinného vycestovať z Ukrajiny až do úplného zaplatenia nedoplatku na výživnom;
2. pozastavení práva povinného na držbu vodičského preukazu až do úplného zaplatenia nedoplatku na výživnom;
3. pozastavení práva povinného na používanie loveckých, vzduchových a deaktivovaných strelných zbraní alebo zariadení domácej výroby na vystreľovanie nábojov vybavených gumovými alebo podobnými nesmrtiacimi projektilmi až do úplného zaplatenia nedoplatku na výživnom;
4. pozastavení práva povinného byť držiteľom poľovníckeho preukazu až do úplného zaplatenia nedoplatku na výživnom. Ak sa výživné platí na výživu dieťaťa so zdravotným postihnutím, dieťaťa s ťažkými perinatálnymi poraneniami nervového systému, ťažkými vrodenými poruchami, ojedinelými chorobami, onkologickými alebo onkohematologickými ochoreniami, detskou mozgovou obrnou, ťažkými duševnými poruchami, cukrovkou I. typu (závislosť od

inzulínu), akútnymi alebo chronickými poruchami obličiek IV. stupňa alebo na výživu dieťaťa s ťažkými poraneniami, ktoré potrebuje transplantáciu orgánov a/alebo paliatívnu starostlivosť, štátna exekučná služba prijme uvedené rozhodnutia, ak výška nedoplatku na výživnom presahuje výšku platieb splatných za tri mesiace.

Treba poznamenať, že podľa kapitoly XIII ods. 10² bodu 221 „Záverečné a prechodné ustanovenia“ zákona boli rozhodnutia vydané štátnou exekučnou službou o pozastavení práva povinných používať lovecké, vzduchové a deaktivované strelné zbrane a zariadenia domácej výroby na strelbu nábojmi vybavenými gumovými alebo podobnými nesmrtiacimi projektilmi pozastavené až do ukončenia alebo zrušenia vojnového stavu na území Ukrajiny.

Ak celková suma nedoplatkov na výživnom presiahne sumu príslušných platieb splatných za jeden rok, štátna exekučná služba prijme rozhodnutie o uložení pokuty povinnému vo výške 20 % sumy nedoplatkov na výživnom.

Ak celková suma nedoplatkov na výživnom presiahne sumu príslušných platieb splatných za dva roky, štátna exekučná služba prijme rozhodnutie o uložení pokuty povinnému vo výške 30 % sumy nedoplatkov na výživnom.

Ak celková suma nedoplatkov na výživnom presiahne sumu príslušných platieb splatných za tri roky, štátna exekučná služba prijme rozhodnutie o uložení pokuty povinnému vo výške 50 % sumy nedoplatkov na výživnom.

Ak v budúcnosti výška nedoplatkov na výživnom, ktoré vznikli povinnému, presiahne celkovú sumu príslušných platieb splatných za jeden rok, štátna exekučná služba rozhodne o výške pokuty, ako sa stanovuje v odseku 1 tejto časti. Výšky pokút stanovené v tejto časti sa od povinného vymáhajú postupom stanoveným v tomto zákone a prevedú sa na vymáhajúceho (článok 71, časť 14 ukrajinského zákona „o exekučnom konaní“).

Okrem toho sa v článku 183¹ Zákonníka Ukrajiny o administratívnych priestupkoch (*Kodeks Ukrajiny pro administrativni pravoporushennia*) stanovuje administratívnoprávna zodpovednosť za neplatenie výživného.

Preto ak konanie povinného predstavuje administratívny priestupok podľa článku 183¹ Zákonníka Ukrajiny o administratívnych priestupkoch, štátna exekučná služba vyhotoví protokol o administratívnom priestupku a predloží ho súdu, do ktorého právomoci patrí registrované sídlo štátnej exekučnej služby. V článku 164 Trestného zákona Ukrajiny (*Kryminalnyj kodeks Ukrajiny*) sa stanovuje trestná zodpovednosť za vyhýbanie sa plateniu výživného na dieťa. V článku 477 časti 1 Trestného poriadku Ukrajiny sa súkromné trestné stíhanie vymedzuje ako trestné konanie, ktoré iniciuje vyšetrovateľ alebo prokurátor len na základe žiadosti obete v súvislosti s trestnými činmi stanovenými predovšetkým v článku 164 časti 1 Trestného zákona Ukrajiny. Vymáhajúci má tak právo podať orgánom činným v trestnom konaní sťažnosť súvisiacu s trestným činom stanoveným v uvedenom článku Trestného zákona Ukrajiny.

12) Mohli by ste stručne opísať všetky obmedzenia týkajúce sa exekúcie vrátane právnych predpisov o ochrane dlžníkov a o premlčaní v ukrajinskom systéme exekúcií?

V článkoch 34 a 35 ukrajinského zákona „o exekučnom konaní“ sa stanovujú dôvody a lehoty na pozastavenie exekučných opatrení v rámci exekučného konania.

V ustanoveniach článku 48 tohto zákona sa zakazuje obstavenie a zabavenie finančných prostriedkov na jednom bankovom účte otvorenom v súlade s postupom podľa článku 35¹ Daňového zákoníka Ukrajiny (*Podatkovyj kodeks Ukrajiny*), na bežných bankových účtoch s osobitným režimom používania otvorených podľa článku 8 časti 2 ods. 1 ukrajinského zákona „o náhrade škôd a zničení určitých kategórií nehnuteľných objektov v dôsledku nepriateľských akcií, teroristických činov, sabotáže spôsobených ozbrojenou agresiou Ruskej federácie proti Ukrajine a o štátnom registri nehnuteľností poškodených a zničených v dôsledku nepriateľských akcií, teroristických činov, sabotáže spôsobených ozbrojenou agresiou Ruskej federácie proti Ukrajine“ (*Pro kompensaciju za poskodžene ta znyščene vnaslidok bojovych dij majno [...]*) alebo na finančné prostriedky povinného na iných bankových účtoch, ktorých zabavenie a/alebo obstavenie je zakázané zákonom. Ak navyše podľa článku 48 časti 7 tohto zákona suma, ktorá sa má vymáhať v rámci exekučného konania, nepresahuje 20 minimálnych miezd, jediné bydlisko povinného

a pozemok, na ktorom sa toto bydlisko nachádza, sa neobstavujú. V takomto prípade má štátna exekučná služba prijať opatrenia na výkon rozhodnutia na úkor iných druhov majetku povinného.

V článku 73 ukrajinského zákona „o exekučnom konaní“ sa uvádza aj zoznam finančných prostriedkov, ktoré nepodliehajú obstaveniu:

1. Obstaviť sa nesmú tieto platby:
 - 1) odstupné vyplácané v prípade prepustenia zamestnanca;
 - 2) náhrada výdavkov zamestnancovi, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho preložením, pracovným zaradením v inej oblasti alebo služobnou cestou;
 - 3) príspevky na prácu v teréne, benefity, iné finančné prostriedky vyplácané namiesto denných príspevkov a príspevkov na ubytovanie;
 - 4) pomoc v hmotnej núdzi určená osobám, ktoré nemajú nárok na dávky v nezamestnanosti;
 - 5) príspevok v tehotenstve a pri narodení dieťaťa;
 - 6) jednorazový príspevok pri narodení dieťaťa;
 - 7) príspevok pri osvojení dieťaťa;
 - 8) príspevok na deti v opatrovníctve alebo starostlivosti;
 - 9) príspevok na dieťa určený pre samoživiteľky;
 - 10) príspevok pre opatrovateľov troch alebo viacerých detí mladších ako 16 rokov; príspevok pre opatrovateľov dieťaťa so zdravotným postihnutím; príspevok pri dočasnej pracovnej neschopnosti pre opatrovateľov chorého dieťaťa; a ďalšie príspevky na dieťa stanovené v zákone;
 - 11) príspevok na lekárske ošetrovanie;
 - 12) príspevok na pohreb;
 - 13) mesačná finančná pomoc súvisiaca s obmedzenou spotrebou potravín vyrábaných miestne a na farmách v osobnom vlastníctve pre občanov s bydliskom na území vystavenom rádioaktívnej kontaminácii;
 - 14) príspevky na obed a rehabilitačné a rekreačné domáce poukazy poskytované z fondu spotreby.
2. Obstaviť sa nesmú ani tieto platby:
 - 1) nezdaniteľná výška pomoci v hmotnej núdzi;
 - 2) peňažnú náhradu za poskytnuté jednotné a vecné dávky;
 - 3) odstupné v prípade prepustenia (rezignácie) z vojenskej služby, policajnej služby a ukrajinskej štátnej služby pre výkon trestov, ako aj peňažná podpora, ktorá nemá trvalý charakter, a iné druhy podpory stanovené zákonom;
 - 4) jednorazová finančná pomoc v prípade úmrtia, invalidity alebo čiastočnej pracovnej neschopnosti bez priznanej kategórie invalidity pre vojenský personál, osoby podliehajúce vojenskej službe a záložníkov povolaných na vojenské (alebo skúšobné) cvičenia a špeciálne cvičenia alebo na službu vo vojenskej zálohe;
 - 5) peňažná pomoc súvisiaca s bezplatnou protézou (ortézou) poskytnutá účastníkovi protiteroristickej operácie, účastníkovi opatrení národnej bezpečnosti, obrany, odporu a odstrašenia proti ozbrojenej agresii Ruskej federácie v Doneckej a Luhanskej oblasti, ktorý stratil funkčnosť končatiny, alebo charitatívna pomoc, ktorú takéto osoby dostali, bez ohľadu na jej výšku a zdroj pôvodu.

13) Môžu verejné alebo súkromné organizácie platiť zálohy na výživné v plnej výške alebo čiastočne namiesto povinného počas jeho pobytu na Ukrajine?

V platných právnych predpisoch Ukrajiny sa nestanovuje, že by verejné alebo súkromné organizácie mohli platiť zálohy na výživné v plnej výške alebo čiastočne namiesto povinného počas jeho pobytu na Ukrajine.

14) Existujú nejaké dodatočné náklady spojené s podaním návrhu na súd alebo s exekučným konaním? Ak áno, aké vysoké môžu byť? Je možné pri nedostatočných finančných zdrojoch získať právnu pomoc na pokrytie nákladov súdneho konania alebo nákladov v priebehu exekučného konania?

V ukrajinských právnych predpisoch sa nestanovuje, že pri predložení exekučného titulu na vymáhanie výživného musí vymáhajúci uhradiť nejaké náklady.

Podľa článku 43 ukrajinského zákona „o exekučnom konaní“ však štátna exekučná služba môže na účely zabezpečenia exekučného konania vynaložiť iné výdavky ako tie, ktoré stanovilo Ministerstvo spravodlivosti Ukrajiny, za predpokladu, že vymáhajúci uhradí povinnú zálohu.

Po ukončení exekučného konania alebo po vrátení exekučného titulu vymáhajúcemu dostane vymáhajúci zálohu späť, ak sa v zákone neustanovuje inak.

Pri podávaní žiadosti podľa Dohovoru o medzinárodnom vymáhaní výživného na deti a iných členov rodiny z roku 2007 na Ministerstvo spravodlivosti Ukrajiny musí žiadateľ pripojiť informácie o svojej finančnej situácii.

Ministerstvo spravodlivosti spracúva žiadosti a prostredníctvom Koordinačného centra pre bezplatnú právnu pomoc (*Koordinacijnyj centr z nadannia bezplatnoj pravnyčoj dopomohy*) ich postupuje regionálnym centráм pre bezplatnú sekundárnu právnu pomoc.

Podľa Haagskeho dohovoru z roku 2007 sa pri posudzovaní žiadostí neuplatňujú súdne trovy, s výnimkou žiadostí o určenie otcovstva.

Za žiadosti o určenie otcovstva sa platí súdny poplatok vo výške 0,4 životného minima pre práceschopné osoby [článok 4 časť 2 ods. 2 bod 3 ukrajinského zákona „o súdnych poplatkoch“ (*„Pro sudovyj zbir“*)].